

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

дження регіонально-лінійного принципу їх обслуговування спеціалізованими дорожньо-експлуатаційними підприємствами.

7. Запровадження виконання робіт з будівництва, реконструкції та капітального ремонту доріг на конкурсних засадах із запровадженням міжнародних принципів укладення контрактів на спорудження об'єктів цивільного будівництва (FIDIC).

Список використаних джерел

1. Розпорядження КМУ від 20.10.2010 №2174-р «Про схвалення Транспортної стратегії України на період до 2020 року». – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2174-2010>>.

2. Автомобільний транспорт України: стан, проблеми, перспективи розвитку: Монографія / ДП «Державтотрансдипроєкт». – К., 2005. – 400 с.

3. Добруха Л. На шляху до 2020 року // Перевізник UA. – 2012. – №18. – С. 23–25.

4. Дмитриченко М.Ф. Транспортні технології в системах логістики // Дмитриченко М.Ф., Левковець П.Р., Ткаченко А.М., Ігнатенко О.С., Зайончик Л.Г., Статник І.М. Підручник. – К.: ІНФОРМАВТО-ДОР, 2007. – 676 с.

5. Велісевич М.К. Основні аспекти формування та функціонування ринку послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом України / М.К. Велісевич // Перевізник UA – 2010. – №7–8. – С. 23–27.

6. Кудрицька Н.В. Проблеми модернізації автомобільного транспорту України / Н.В. Кудрицька // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – №7[134]. – С. 88–93.

7. Транспорт і зв'язок України: 2013. Статистичний збірник. – К.: Державний комітет статистики України, 2014. – 222 с.

8. Шелудько Н. Актуальні проблеми банківського кредитування інвестицій в Україні // Економіка України, 2005. – №7. – С. 36–41.

УДК 005.591:504:339.92

С.М. РОГАЧ,

д.е.н., доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Міжнародний досвід еколого-орієнтованого регулювання сфери природокористування

Здійснено аналіз зарубіжного досвіду функціонування еколого-орієнтованого механізму регулювання сфери природокористування. Визначено його основні етапи становлення, характерні ознаки та наслідки впливу на рівень використання природних ресурсів та стан навколишнього природного середовища. На основі узагальнення міжнародного досвіду обґрунтовано пріоритетні методи стимулювання природоохоронної діяльності в Україні та виділено групи регуляторів примусового та стимулюючого характеру, які є перспективними для імплементації в господарську практику вітчизняної сфери природокористування.

Ключові слова: природокористування, механізм регулювання, економічні методи, регулятори, міжнародний досвід, еколого-орієнтований розвиток.

С.М. РОГАЧ,

д.э.н., доцент, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

Международный опыт эколого-ориентированного регулирования сферы природопользования

Проведен анализ зарубежного опыта функционирования эколого-ориентированного механизма регулирования сферы природопользования. Определены его основные этапы становления, характерные свойства и последствия влияния на уровень использования природных ресурсов и состояние окружающей среды. С учетом обобщения международного опыта обоснованы приоритетные методы стимулирования природоохранной деятельности в Украине и выделены группы регуляторов принудительного и стимулирующего характера, которые являются перспективными для внедрения в хозяйственную практику национальной сферы природопользования.

Ключевые слова: природопользование, механизм регулирования, экономические методы, регуляторы, международный опыт, эколого-ориентированное развитие.

S.M. ROGACH,

PhD, associate professor, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

International experience of environmental control oriented on environmental management

The analysis of foreign experience of the ecology-oriented mechanism for regulation of natural resources using has been made. Its main stages of development and characteristics which effect on the level of natural resources using and the environment are identified. Priority methods to stimulate environmental activities in Ukraine which are based on the generalization of international experience have been grounded. Forced and incentive-based groups of regulators which are perspective for the implementation of the national natural resources using in practice are selected.

Keywords: environmental management, regulatory mechanism, economic methods, regulators, international experience, eco-oriented development.

Постановка проблеми. Глобальний, інтерсоціальний характер екологічних проблем, їх актуальність об'єктивно потребують налагодження системи співробітництва країн сві-

тової спільноти щодо їхнього вирішення. В таких умовах особливо гостро відчувається необхідність процесу міжнародної інтеграції з метою оптимального регулювання сфе-

ри природокористування. Така співпраця є одночасно одним з основних факторів формування та зміцнення економічної єдності світового господарства, установалення глобальної економіко-екологічної спільноти держав та народів. Тому особливої актуальності набуває комплекс питань, пов'язаних із розробленням цілісного, ефективного механізму регулювання сфери природокористування та активізації природоохоронної діяльності на основі врахування досвіду різних країн у вирішенні екологічних проблем.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. У науковій літературі міжнародні аспекти екологізації природно-ресурсної сфери економіки та визначення шляхів їхньої імплементації в національну практику господарювання знайшли своє відображення у працях провідних вітчизняних та зарубіжних учених, таких як Л. Абалкін, І. Андрощук, І. Бистряков, В. Голан, Л. Гужеля, А. Жирицький, Н. Зіновчук, І. Кукліна, Є. Лісіцин, В. Маркушина, Б. Мільнер, Р. Новікова, Р. Перелет, Ю. Розенбаум, Т. Туниця, А. Чухно та ряду ін.

Поряд із цим сама екологічна ситуація, що склалася в Україні, посуває нашу державу на периферію сучасних цивілізаційних процесів, сприяючи, зокрема, імпорту до нас екологічно небезпечних технологій, продукції та виснажливому використанню природних ресурсів, що обумовлює необхідність подальших досліджень проблем регулювання сфери природокористування з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду.

Відповідно **мета статті** – на основі узагальнення міжнародного досвіду провести дослідження становлення та функціонування еколого-орієнтованого механізму регулювання сфери природокористування, виявити можливості імплементації його інструментів та регуляторів у національну господарську практику.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні у багатьох країнах світу захист природи та розвиток економіки часто розглядаються як окремі і навіть суперечливі види діяльності. Це зумовлює потребу в новому інтегрованому підході, за допомогою якого можна забезпечити економічне зростання і захист довкілля. Наша країна також перебуває в пошуках сучасної моделі регулювання сфери природокористування, яка включатиме дієздатні інститути, спроможні забезпечити еколого-орієнтований, збалансований розвиток. Доцільність подальших досліджень зарубіжного досвіду обумовлюється тим, що різні комбінації зазначених інститутів так і не дали очікуваного ефекту.

Разом із тим більшість розвинених країн все ж таки досягли позитивних результатів у галузі раціоналізації природокористування, які заслуговують на увагу. При цьому методи розв'язання екологічних проблем у різних країнах, маючи спільний зміст, характеризуються певними особливостями. Останні відображають, з одного боку, специфіку механізму регулювання економіки, властиву певному етапові розвитку всього західного світу, а з іншого – характерні ознаки механізму господарювання, що мають місце в кожній конкретній країні. Також система регулювання сфери природокористування формується в окремих державах виходячи з обсягу природно-ресурсного потенціалу, ступеня його освоєності, ефективності використання окремих складових та рівня господарського навантаження.

Більшість науковців сходяться на думці, що посилення наукового пошуку в галузі раціоналізації ресурсовикористан-

ня та охорони навколишнього середовища в західному світі розпочалося із загострення екологічних, сировинних та енергетичних проблем і серії структурних криз виробництва, які супроводжували ці процеси. Відповідно механізм регулювання процесами природокористування у більшості країн сформувався у 70-х роках ХХ ст. Наразі він відзначається високим організаційним рівнем, гнучким застосуванням адміністративно-нормативних методів у поєднанні з фінансово-економічним стимулюванням приватного сектора, активним використанням найновіших досягнень НТП.

Узагальнення наукових підходів дає підстави зарубіжний процес формування механізму регулювання природокористування та збереження навколишнього середовища умовно поділити на два етапи з відповідною інструментальною базою та наслідками її застосування (рис. 1).

Ураховуючи визначені основні етапи становлення механізму регулювання сфери природокористування, слід зазначити, що сучасні інформаційні реалії не просто додали кількісно до технологічних процесів і можливостей використання природних ресурсів, а й зумовили якісні соціально-економічні зміни. Це дає підстави зробити висновок, що успіх розв'язання суперечності між потребами у природних ресурсах і можливістю їх задоволення залежить не тільки від рівня розвитку виробництва, зрілості ринкових відносин, а також від структуризації та ефективності державних та суспільних інститутів.

У зарубіжних країнах з урахуванням актуальності та необхідності вирішення проблем регулювання й управління природокористуванням державні зусилля сконцентровано на таких напрямках:

- безпосереднє здійснення великомасштабних природоохоронних заходів, що передбачають організацію і фінансування НДДКР, підготовку спеціалістів, реалізацію загальнонаціональних проектів природоохоронного призначення, формування екологічної інфраструктури;

- забезпечення нормативно-правового регулювання, що передбачає розроблення природоохоронного законодавства і контроль за його виконанням, екологічну експертизу проектів, екологічне інспектування і ліцензування діючого виробництва, установалення екологічних стандартів, норм, квот тощо;

- економічне стимулювання та підтримання державними структурами природоохоронної діяльності приватного сектору за допомогою субсидій, податкових пільг, позик, кредитів за низькими відсотками, режиму прискореної амортизації природоохоронного устаткування, купівлі-продажу прав на забруднення [1, с. 89].

Зазначені напрями свідчать, що у сфері природокористування промислово розвинених країн сформувався своєрідний, ретельно збалансований симбіоз із адміністративних та ринкових регуляторів, пошук яких триває і надалі.

Це дає підстави згрупувати економічні методи стимулювання природоохоронної діяльності у країнах із класично розвинутими ринковими відносинами у дві великі групи законодавчо закріплених регуляторів екологічної поведінки підприємств (рис. 2).

Групу регуляторів примусового характеру можна вважати доповненням адміністративно-законодавчого підходу до екологічного регулювання. Вони є чітко визначеними в кожній країні та обов'язковими для дотримання.

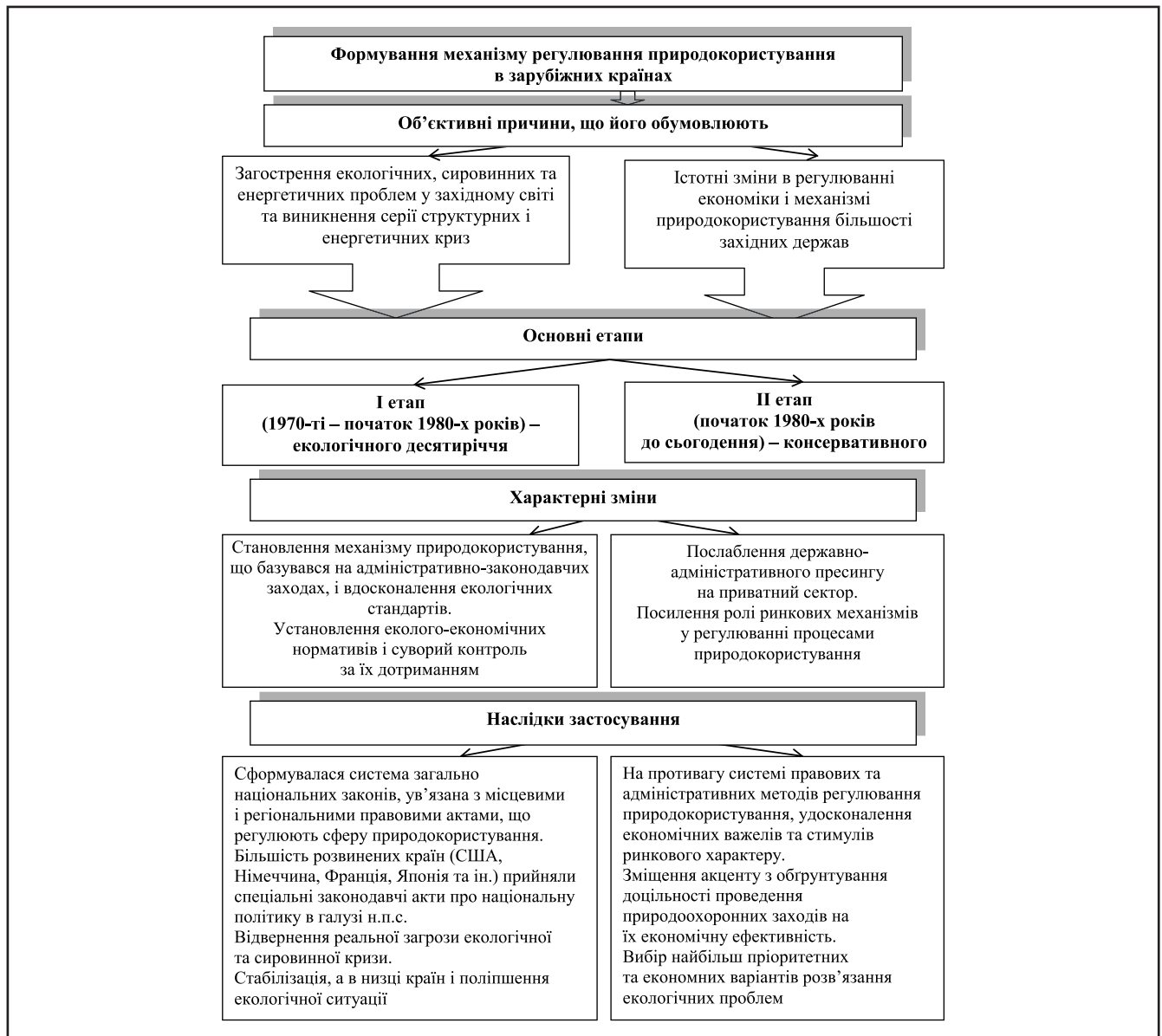

Рисунок 1. Становлення механізму регулювання природокористування та збереження навколишнього природного середовища в зарубіжних країнах

На думку фахівців, більш дієвим інструментарієм екологізації сфери природокористування в зарубіжних країнах вважається друга група регуляторів, оскільки, з одного боку, вона економічно приваблива для природокористувачів, а з іншого – дає змогу здійснювати перехід до принципово нової технологічної політики: від контролю забруднення навколишнього середовища до його запобігання [2, с. 15–17]. Слід погодитись, що саме ця група регуляторів стимулює екологічну поведінку підприємців, сприяє впровадженню превентивних техніко-технологічних і організаційних методів боротьби з деградацією природного середовища, переходу на безвідходну і ресурсозберігаючу основу.

Загалом у країнах із розвинутими ринковими відносинами система економічних важелів стимулювання і впливу на навколишнє середовище являє собою комплекс заходів податкового та кредитного характеру. Серед них найбільшого поширення набули ті, що пов'язані з наданням прямої чи опосередкованої допомоги приватному капіталу з боку держави.

Формами здійснення прямої економічної допомоги держави приватно-підприємницькому сектору з метою стимулювання екологічних капіталовкладень в економіку країн Західної Європи і Північної Америки є, по-перше, безпосередні цільові субсидії (централізовані чи місцеві), по-друге, прями позики для розв'язання важливих природоохоронних завдань.

Варто зазначити, що серед усіх зарубіжних економічних форм регулювання природокористування (а їх нараховують загалом понад 150) саме форма субсидій становить приблизно 30% [1, с. 91].

Фінансова підтримка держави не тільки забезпечує виконання національних екологічних програм, а й фактично покриває значну частину витрат на природоохоронні заходи приватно-підприємницького сектору, сприяючи тим самим збільшенню його прибутків і зміцненню конкурентних позицій. Наприклад, понад 80% забруднень водного басейну Нідерландів офіційно визнаються наслідком діяльності приватного сектору, однак питома вага його капіталовкладень на очищення води стано-

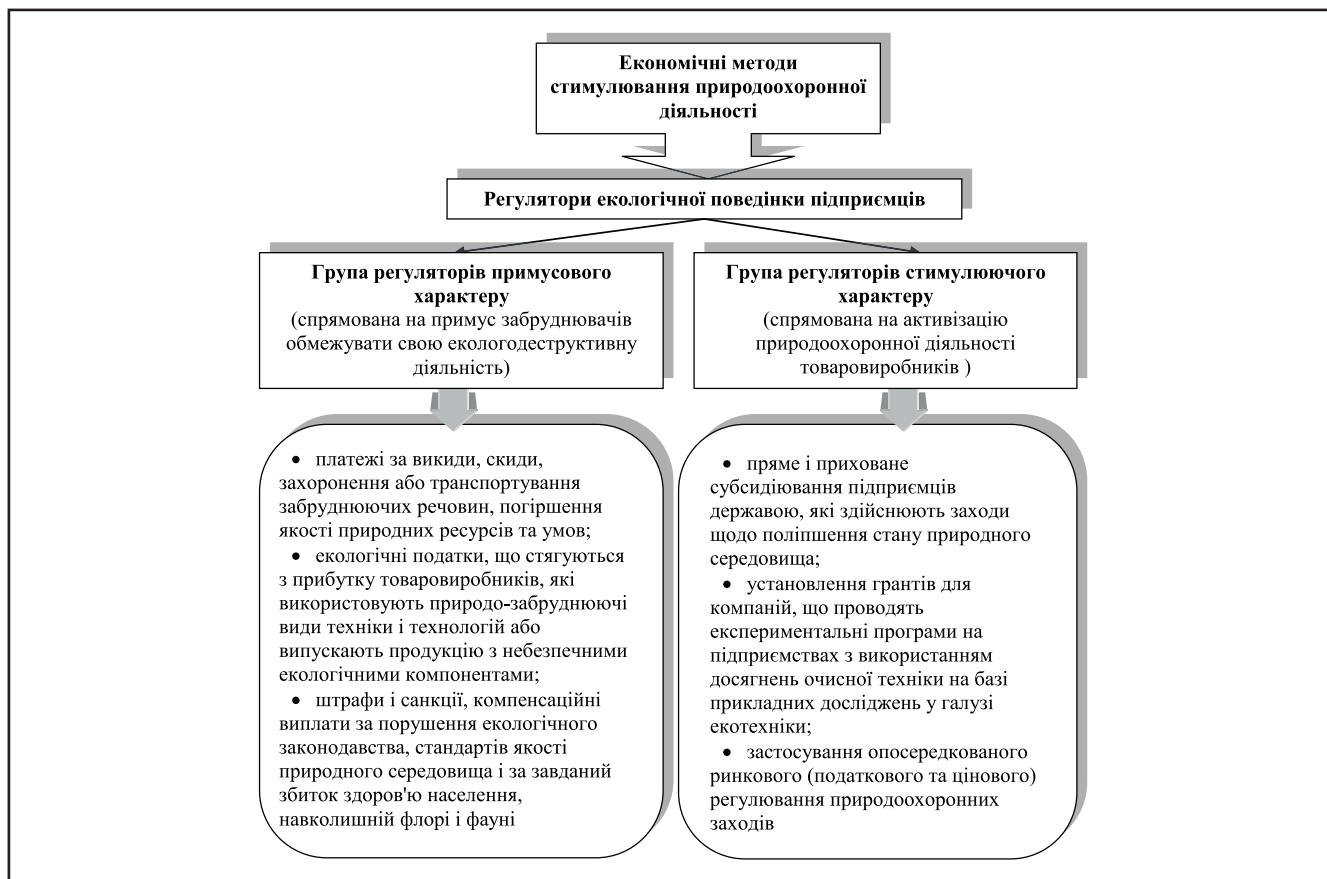

Рисунок 2. Система економічних методів та регуляторів стимулювання природоохоронної діяльності з урахуванням міжнародного досвіду

виставляють лише 10,9% усіх інвестицій. У США за останні роки субсидії держави на природоохоронні заходи перевищували 63% загальнонаціональних природоохоронних витрат, у Німеччині і Франції – близько 70, Японії – більше ніж 80%. Загалом у країнах Північної Європи (Фінляндії, Швеції, Норвегії, Данії) традиційно перевага надається саме методам безпосередньої фінансової підтримки екологічних заходів (інвестування будівництва та експлуатації очисних споруд, розвиток екологічно чистих технологій, використання, збереження та відтворення природних ресурсів у сільському господарстві, надання коштів на утримання екологічних організацій) [3, с. 169–170].

У США потужним фактором, що обмежує розвиток ерозійних процесів, свого часу став закон «Про продовольчу безпеку» (1985), який передбачив оренду державою у фермерів земель, найбільш уражених ерозією. При цьому фермери одержують не лише грошову компенсацію за вивід земель з обігу, а й державне технічне сприяння і матеріальну допомогу в розмірі 50% витрат у разі залуження цих земель або створення на них лісових насаджень. Фермери, які продовжують користуватися землями, де рівень ерозії перевищує допустимий, мають обов'язково здійснювати ґрунтозахисні заходи [4, с. 143–145].

Досить поширеною та результативною, як свідчить зарубіжний досвід, є також система прихованого субсидіювання природоохоронної діяльності підприємницького сектору, яка включає відповідну систему регуляторів.

Зокрема, це екологічні субсидії, які покривають частину витрат на розроблення нових технологій, а також позики на

устаткування природоохоронного призначення які мають інвестиційну форму. Така політика характерна для Австрії, де, окрім того, існує інвестиційна премія за капітальні вкладення, спрямовані на охорону природи. У Нідерландах за рахунок державного фінансування проводять ефективні заходи щодо зменшення забруднення та розроблення екологічно чистих технологій. Додаткова знижка на 10–15% порівняно з звичайною податковою на інвестиційні витрати застосовується для конкретних інвестицій, спрямованих на зниження забруднення навколишнього середовища. В Іспанії поряд із податковими пільгами надаються особливі субсидії в розмірі до 30% від інвестиційних витрат на дослідницьку діяльність щодо моніторингу, зменшення викидів у навколишнє середовище.

Особливу увагу уряди промислово розвинених країн приділяють формуванню сприятливого інноваційно-інвестиційного клімату у сфері регулювання природокористування. Зокрема, вони активно допомагають розвитку і впровадженню екологічних технологій, використовуючи інноваційний податковий кредит, тобто зменшуючи на певний відсоток уже нараховані за законом суми податку на прибуток корпорацій. Уже з 80-х років XX ст. інвестиційний податковий кредит поширювався на науково-дослідні витрати (причому скористатися кредитом можна тільки після здійснення витрат на НДДКР). Від податкового кредиту передусім одержують вигоду найбільші компанії з високим і зростаючим обсягом витрат на НДДКР, адже ставки податкового кредиту перебувають у межах: від 3–5 (Корея, Тайвань, Нідерланди) – до 10–15% (Японія, Нідерланди) залежно від типу екологічних фондів.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Згідно з даними Агентства з охорони навколишнього середовища США екологічні інвестиції у 54% компаній окупалися протягом року, у 21 – через один–два і лише у 7% окупність капіталовкладень становила понад чотири роки. Австрійські промисловці оцінили високу прибутковість природоохоронних інвестицій, визначивши їхню роль як провідника економічного зростання [5, с. 145].

Важливим інструментом технологічного прориву XXI ст. є поворот інвестицій до інновацій, інноваційного підприємництва, на що, як вважають зарубіжні фахівці, варто спрямовувати наявні в державі та бізнесу регулятивні сили.

Активно формується останнім часом у промислово розвинених країнах і ринок екологічних послуг. Фірмам дозволяється купувати, продавати або перерозподіляти права на забруднення. Існує первісний дозвіл (ліцензія) на рівень забруднення, який видається фірмі. Остання має дотримуватися стандарту шляхом інвестицій в очисні технології. Однак якщо фінансово вона не спроможна цього зробити, то може придбати дозвіл у того підприємства, яке досягло нижчого рівня викидів, ніж передбачалося під час видачі ліцензії. Органи управління лише стежать за еквівалентністю угод, тобто за тим, щоб загальний вплив на природу не зростав [6].

Одним із таких елементів економічного регулювання природокористування є застосування механізмів Кіотського протоколу, а саме торгівля квотами на викиди парникових газів. Система квот наразі найбільш поширена в США, Німеччині, частково – в Канаді. Цей елемент регулювання обсягів викидів на певній території з метою збереження або досягнення відповідного рівня якості середовища одержав назву методу «ковпака». При його застосуванні замість суворого дотримання екологічних норм усіма джерелами викидів на певній території підприємства мають змогу перерозподілити їхні обсяги [7]. Наша країна також приєдналася до вирішення цієї загальносвітової проблеми, прийнявши у 2006 році Закон України «Про ратифікацію поправок до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар».

Однак варто зазначити, що в реальних умовах 60–90% економічного збитку від порушення довкілля (так звані екстерналиї) реалізується за межами підприємств – винуватців екодеструктивної діяльності, тому такий підхід не можна вважати повністю прийнятним, оскільки при цьому знижується мотиваційний потенціал природоохоронної діяльності підприємств–забруднювачів.

Джерелами фінансових коштів, які спрямовуються на охорону довкілля, можуть бути окремі податки, збори і штрафи за недотримання норм викидів забруднюючих речовин. В окремих випадках ставки зборів та платежів обчислюються залежно від рівня фактичного забруднення. Такий досвід накопичено в Нідерландах, частково – Німеччині, Франції та Польщі. У більшості країн ці грошові кошти акумулюються у спеціальних фондах екологічного призначення і використовуються виключно на фінансування природоохоронних досліджень та розробок, відшкодування збитків, підготовку і реалізацію екологічних програм.

Щодо економічних методів та регуляторів стимулювання природоохоронної діяльності використання окремих складових природно–ресурсного потенціалу, то промислово розвинені країни мають досить гнучку, і таку, що постійно розвивається,

договірну систему економічних взаємовідносин організацій із природокористувачами, яка характеризується щорічним переглядом і встановленням цін, пов'язаних з конкретними змінами господарської, екологічної та економічної ситуації.

Також досвід зарубіжних країн щодо стимулювання раціонального природокористування свідчить, що запровадження суворої податкової системи відіграло значно більшу роль, ніж запровадження жорсткіших норм і стандартів. Тому при вирішенні питань удосконалення природокористування в нашій державі прогресивною формою регулювання може бути єдина система оподаткування і платежів. У цьому зв'язку необхідно провести податкову реформу, суть якої полягає у поступовому переході від існуючого штрафування до прямого природоресурсного оподаткування.

Оскільки на сьогодні на природоохоронні заходи витрачається від 1/3 до 2/3 вартості основного капіталу, ефективним буде надання податкових пільг підприємствам, що реалізують відповідні природоохоронні програми. Чітка і виважена податкова політика у цій сфері дасть змогу подолати негативні процеси в соціально–економічній та екологічній сферах, а в перспективі – досягти сталого розвитку регіональних еколого–економічних систем та екологічної безпеки загалом [8, с. 283].

Отже, створення такого механізму, який має включати комплекс взаємопов'язаних елементів, спрямованих на збереження і поліпшення якості навколишнього середовища, можливе насамперед шляхом розроблення нових та вдосконалення існуючих економічних інструментів регулювання природокористування та природоохоронної діяльності. Інтеграція України у світове економічне співтовариство пов'язана з необхідністю адаптації до нових принципів регулювання природоохоронної діяльності та формування нормативно–правової системи, спрямованої на зниження масштабів забруднення довкілля.

Як засвідчує досвід розвинених країн, найбільш ефективним інструментом екологічної політики та гарантій безпеки життєдіяльності людей є поєднання ринкових механізмів захисту здоров'я громадян і навколишнього середовища із державним регулюванням сфери природокористування. Адже основні проблеми, що виникли у зв'язку з неефективним використанням і охороною навколишнього середовища в національних масштабах, відносяться у більшості країн світу до компетенції державної влади, що обумовлює необхідність участі її в міжнародному співробітництві з даної проблематики, особливо якщо це стосується інтересів багатьох країн.

Висновки

Отже, зарубіжний досвід раціоналізації природокористування та охорони навколишнього природного середовища є цінним для України, якій сьогодні доводиться визначати реальні напрями стабілізації як економічного розвитку, так і екологічного стану. Цінність його полягає в тому, що наша держава, враховуючи досить критичну екологічну ситуацію, обмежена в часі на власний пошук ефективних регуляторів природокористування. Також через дефіцит бюджету, недостатність фінансових ресурсів для забезпечення програм боротьби із забрудненням навколишнього середовища та стимулювання природоохоронної діяльності. Неупорядкована законодавчо–правова та нормативна база регулюван-

ня сфери природокористування також вносить деструктив у здійснення владними інституціями ефективної національної еколого-економічної політики. Урахування міжнародного досвіду регулювання сфери природокористування сприятиме формуванню дієвого інституціонального простору взаємодії міжнародних організацій природоохоронного характеру та урядів окремих держав з метою узгодження як глобальних, так і регіональних пріоритетів охорони навколишнього середовища, особливо гарантування екологічної безпеки соціально-економічного розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Хвесик М.А., Голян В.А. Інституціональна модель природокористування в умовах глобальних викликів: [монографія] / М.А. Хвесик, В.А. Голян // – К.: Кондор, 2007. – 480 с.
2. Андрощук І.В. Аналіз міжнародного досвіду застосування економічних важелів для здійснення екологічної політики в Україні / І.В. Андрощук // Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія: Наук. зб. / Відп. редактор В.К. Хільчевський. – Київ – Луцьк: РВВ Луцького ДТУ, 2012. – Т. 4. – С. 13–17.
3. Павленко О.О. Урахування екологічних та природоохоронних податкових надходжень у економічних розрахунках / О.О. Пав-

ленко // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – №10 (43). – 2002. – С. 167–171.

4. Хвесик Ю.М. Досвід реалізації організаційно-економічного механізму управління природокористуванням в США / Ю.М. Хвесик // Регіональна економіка. – 2001. – №1. – С. 140–146.

5. Герасимчук З.В., Вахович І.М., Голян В.А., Олексюк А.О. Трансформація інституціонального механізму природокористування в умовах глобалізації: екологічні імперативи та системні суперечності: [монографія] / З.В. Герасимчук та ін. – Луцьк: Надтир'я, 2006. – 228 с.

6. Царенко О.М. Фінансово-організаційні проблеми забезпечення сталого розвитку / О.М. Царенко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит». – 2001. – №2. – С. 9–12.

7. Буркинський Б., Галушкіна Т. Глобалізація економіки та національна екологічна доктрина // Б. Буркинський, Т. Галушкіна // Економіст. – 2002. – №9. – С. 20–23.

8. Рогач С.М. Оподаткування використання природних ресурсів аграрної сфери як засіб екологізації господарської діяльності / С.М. Рогач // Розвиток аграрного підприємництва: тенденції і перспективи: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених (у заочній формі) / редкол.: Ю.О. Лупенко [та ін.]. – К.: ННЦ ІАЕ, 2012. – С. 281–285.

УДК 331.101.3 (477.83)

О.П. АМБРОСЕНКО,

к.е.н., доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, Міжрегіональна академія управління персоналом

Механізм державної підтримки сільськогосподарських підприємств

У статті проведено діагностику стану розвитку сільськогосподарських підприємств. Виявлено основні детермінанти, що впливають на господарсько-економічну діяльність сільськогосподарської виробничо-економічної системи. Запропоновано механізм державної підтримки, який ґрунтується на реалізації наведених заходів на макро-, мезо-, мікрорівні.

Ключові слова: детермінанти негативного впливу, сільськогосподарські підприємства, механізм державної підтримки.

А.П. АМБРОСЕНКО,

к.э.н., доцент кафедры теоретической и прикладной экономики, Межрегиональная академия управления персоналом

Механизм государственной поддержки сельскохозяйственных предприятий

В статье проведена диагностика состояния развития сельскохозяйственных предприятий. Выявлены основные детерминанты, влияющие на хозяйственно-экономическую деятельность сельскохозяйственной производственно-экономической системы. Предложен механизм государственной поддержки, основанный на реализации приведенных мероприятий на макро-, мезо-, микроуровне.

Ключевые слова: детерминанты негативного воздействия, сельскохозяйственные предприятия, механизм государственной поддержки.

O.P. AMBROSENKO,

Ph.D., assistant professor of theoretical and Applied Economics Interregional Academy of Personnel Management

Mechanism of state support to agricultural enterprises

In the article the diagnosis of the situation of agricultural enterprises. The basic determinants that affect business and economic activities of agricultural production and economic system. The mechanism of state support, based on the implementation of the following measures at the macro, meso, micro levels.

Keywords: determinants of the negative impact, the farms, the mechanism of state support.

Постановка проблеми. Специфічним сектором економіки залишається аграрна галузь, що характеризується залежністю сільськогосподарських підприємств як від природно-кліматичних умов, так і від державного субсидування. Сезонність виробництва та відсутність постійних доходів призводять до того, що сільськогосподарська виробничо-

економічна система є найбільш відсталою в техніко-технологічному і уразливою у фінансово-економічному аспекті компонентою реального сектору економіки. В той же час рівень сільськогосподарського виробництва безпосередньо впливає на стан продовольчої, енергетичної безпеки держави і соціальну стабільність, що обумовлює розробку дієвого